

XI. Dr.TORÓ LÁSZLÓ TALENTUM ORSZÁGOS VERSENY/ Döntő/ 2025. március. 8
CONCURSUL NAȚIONAL „TALENTUM dr.TORÓ LÁSZLÓ” – ediția a XI-a – 8 martie 2025

Tantárgy/ Disciplina: Biológia / Biologie
Osztály/ Clasa: a 12-a

- Minden tétel kötelező. / Toate subiectele sunt obligatorii.
- Hivatalból 10 pont jár. / Se acordă 10 puncte din oficiu.

I-es TÉTEL

45 PONT

I. EGYSZERES VÁLASZTÁS (3pont/ kérdés)

A feladatokban egy kérdésre EGY HELYES válasz van, annak betűjelét írd a dolgozatlapra.

1. Az mRNS molekula:

- A. Egyszálú, helyenként kétszálú szakaszokkal rendelkezik
- B. A riboszómákhoz szállítja az aminosavakat
- C. A sejtmagban jön létre transzkripció során
- D. A riboszómák szerkezeti eleme

2. Az RNS-ben a purinbázisok:

- A. adenin, guanin
- B. guanin, citozin
- C. adenin, uracil
- D. adenin, timin

3. Milyen enzim segítségével íródik át a virális RNS DNS-re?

- A. DNS polimeráz;
- B. Ligáz;
- C. Reverztranszkriptáz;
- D. Helikáz.

Tantárgy/Disciplina: Biológia/ Biologie
Osztály/ Clasa: 12.

4. Hogyan történik a DNS renaturálása:

- A. A DNS felmelegítése és hirtelen lehűtése
- B. A DNS lehűtése és felmelegítése
- C. A DNS lehűtése és fokozatos felmelegítése
- D. A DNS felmelegítése és fokozatos lehűtése

5. Ha egy szervezet DNS-ének 30 %-a adenin, akkor:

- A. 30 %-a timin
- B. 70 % purin
- C. 20 %-a guanin
- D. az A és C válasz helyes

6. Melyik molekula szállítja az aktivált aminosavakat a riboszómákhoz fehérjeszintézis során?

- A. rRNS
- B. tRNS
- C. DNS
- D. mRNS

7. Mit jelent, hogy a genetikai kód kihagyás- és átfedésmentes?

- A. az egész élővilágban egységes
- B. bázishármasok határát nem jelzi semmi
- C. a bázishármasok folyamatosan követik egymást
- D. egy aminosavat több bázishármas is kódolhat

8. Melyik vírus genetikai anyaga állhat RNS-ből?

- A. herpesz vírus
- B. T4 bakteriofág
- C. HIV vírus
- D. hepatitisz B vírus

9. Az influenzavírus

- A. egyszálas RNS molekulájú ribovírus
- B. egyszálas DNS molekulájú dezoxiribovírus
- C. kétszálas RNS molekulával rendelkező ribovírus
- D. reovírus

10. A plazmidok:

- A. egyszálas, cirkuláris szerkezetű DNS részek
- B. ellenállást biztosítanak az antibiotikumokkal szemben
- C. több száz génből állnak
- D. replikációjuk a bakteriális kromozómától függ

II. KÉTSZERES VÁLASZTÁS (3pont/ kérdés)

A feladatokban egy kérdésre KÉT HELYES válasz van, annak betűjeleit írd a dolgozatlagra.

11. Melyik ribovírus?

- A. herpesz vírus
- B. HIV vírus
- C. szemölcs vírus
- D. influenza vírus

12. Mi jellemző a vírusokra?

- A. sejtes szerveződés
- B. DNS vagy RNS és fehérjekapszid
- C. sejten belüli parazitizmus
- D. fehérjeszintézis enzimek nélkül

13. A baktériumok genetikai anyagára jellemző:

- A. a DNS felcsavarodott, 40-60 hurok alkotja
- B. gyűrű alakú egyszálas DNS
- C. DNS vagy RNS molekulából áll
- D. egyetlen kromozómával rendelkeznek

14. Mi jellemző a kromatinra?

- A. sejtosztódáskor gyöngyfűzérhez hasonló alakú
- B. 70 % DNS-ből, 15% fehérjéből, 13% RNS-ből és 2% ionokból áll
- C. a citoplazmától elhatárolva található
- D. szerkezeti egysége a nukleoszóma

15. Mi a jellemző a hisztonfehérjékre?

- A. biztosítják a DNS stabilitását
- B. kulcsszerepet játszanak a gének kifejeződésében
- C. szerepet játszanak a kromatin szerkezetének kialakításában
- D. felismernek és megkötnék bizonyos DNS szakaszokat

Tantárgy/Disciplina: Biológia/ Biologie

Osztály/ Clasa: 12.

II-es TÉTEL

25 PONT

III. IGAZ – HAMIS (2pont/ ÁLLÍTÁS, összesen 10 pont)

1. Csak tripletek formájában lehet legegyszerűbben 4 különböző bázissal 20 különböző aminosavat egyértelműen meghatározni.
2. A fehérjemolekula ugyanannyi aminosavból áll, mint a messenger RNS-molekula bázisainak száma.
3. A virális genomnak tartalmaznia kell a gazdasejt genetikai információit is, hogy lehetővé váljon a felismerés.
4. A prokarióták genetikai anyagának nagy részét egy gyűrű alakú kromoszóma képviseli, amelyet a citopazmában membrán határol.
5. A nukleoszóma 16 hiszton molekulából áll, amely körül 146 nukleotidpárból álló DNS szegmens forog.

IV. FELADAT (15 pont)

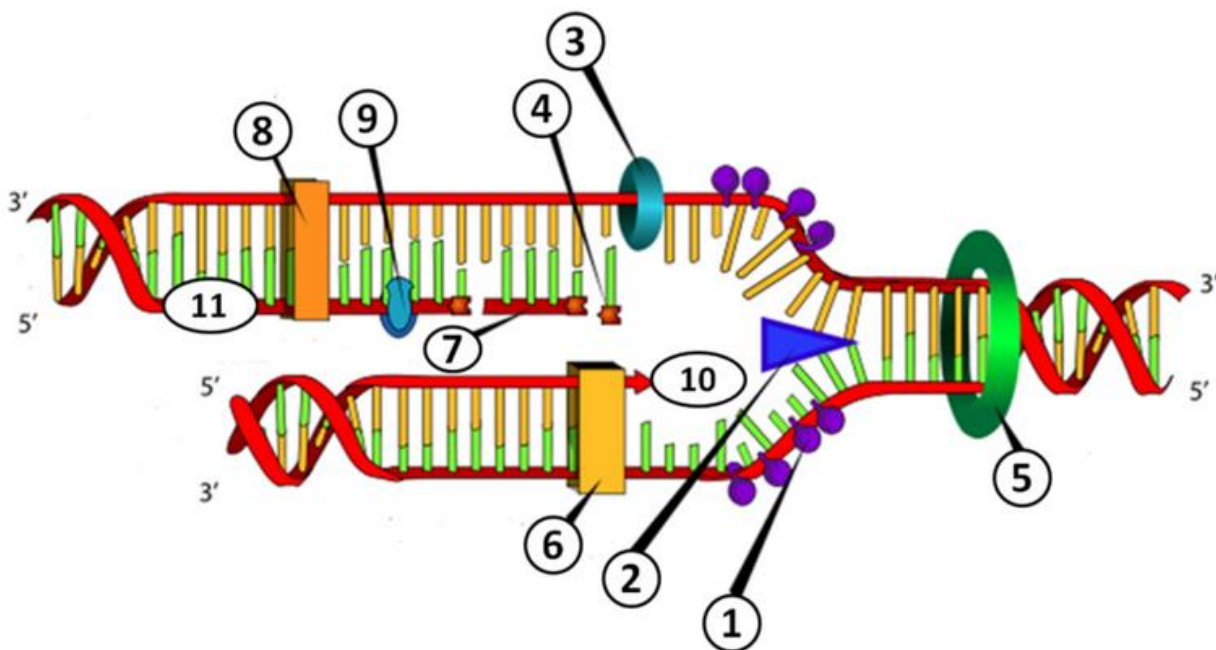
1. Egy fehérje szintézisét kódoló kétszálú DNS molekula 7800 nukleotidból áll, amelyből 1150 nukleotid citozint tartalmaz. Határozzátok meg:

- a. a timint tartalmazó nukleotidek számát (5p)
- b. a DNS molekula hármás és kettős hidrogénkötéseinek számát (5p)
- c. a megadott DNS számról lemásolt mRNS kodonjainak számát (5p)

III-es TÉTEL

20 PONT

ÁBRAFELISMERÉS ÉS RÖVID ESSZÉ (20 pont)

1. Adj címet az ábrának (2p)
2. Sorolj fel a témával kapcsolatosan 6 fogalmat (6p)
3. Írd le rövid esszé (4-5 összetett mondat) formájában az ábrán látható folyamat lényegét (10p)
4. Használd helyesen és összefüggően a tudományos fogalmakat. (2p)

Sok sikert!